

Mars 2025

Årsrapport for 2024

Innhold

Innhold	2
Innledning fra direktøren	4
Budsjett og nøkkeltall	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Mål og aktiviteter 2023	7
Gi analyser om bærekraftig blå økonomi til myndigheter og næringsliv	7
Skape dialog og samarbeid	10
Formidle kunnskap	11
Personell, kapasitetsbygging og styrking av økonomiske rammer	15

Ansatte

Anne Husebekk
Senterdirektør

Anne Katrine Normann
Prosjektleder

Else Kristine Welde
Seniorrådgiver

Magnar Pedersen
Seniorrådgiver

Silje Elde
Seniorrådgiver

Sigrí Aurora Stokke Nilsen
Seniorrådgiver

Evan Bloom
Seniorrådgiver

Therese Rist
Seniorrådgiver

Nikolai Enok Anfeltmo
Rådgiver

Innledning fra direktøren

2024 har vært et år som har vært preget av omstilling og konsolidering i Senter for hav og Arktis. De ulike tematiske områdene som senteret skal jobbe med fremover, er blitt konkretisert og de ansatte har fått ansvarsområder knyttet til de ulike områdene. Blått kompass ble arrangert for 2. gang som en tradisjonell konferanse med 150 deltagere og et svært godt og variert faglig program. Det var vanskelig å sikre nasjonal deltakelse og konferansekonseptet har vært evaluert. I 2025 kommer Blått kompass 2.0 med større vekt på korte individuelle sesjoner geografisk plassert i Tromsø sentrum.

Senteret har jobbet videre med sameksistens til havs. Vi var veldig fornøyde da NFD publiserte Næringsplan for norske havområder der våre anbefalinger om marine næringsparker ble nevnt. NFD har gitt senteret i oppdrag å gjøre en skrivebordspilot om lover og reguleringer for å samlokalisere to eller flere næringer til havs. Vårt nye store prosjekt «Havnæringer i tall» er videreutviklet med ny medarbeider sist sommer.

Vi gleder oss til å presentere sammenstilte registerdata for analyse av havnæringene i løpet av 2025 og oppdaterte data på websiden som er under utvikling. Plastprosjektet fikk mye oppmerksomhet etter publisering av en rapport om mikroplast i snø som dumpes i havet. En ny Kystpuls podkast-serie er under planlegging. Vår deltidsmedarbeider i Washington DC leverer kronikker der havrelaterte spørsmål sees på i en internasjonal kontekst.

Det har vært stor aktivitet både internt og eksternt i året som vi har lagt bak oss, og vi starter 2025 med håp om enda mer utadrettet virksomhet.

Anne Husebekk,
Direktør

Økonomi

Av senterets totale inntekter i 2024 kom 85 % fra tilskudd fra NFD. Resten kom i hovedsak fra prosjekttinntekter. Senteret har ca. 6 mill. kroner i overførte midler fra tidligere år. Flere forhold er årsak til dette. Mindreforbruk i oppstartsfasen, refusjoner fra NAV i forbindelse med barnefødsler og der fravær ikke er dekket med vikar og det faktum at vikarierende direktør kun har hatt anledning til å arbeide i 50 % stilling. Alt dette har ført til det høye beløpet i overførte midler.

Senteret har et etablert driftsnivå som på sikt krever større årlige inntekter enn dagens nivå på tilskuddet fra NFD. I 2024, 2025 og noen år fremover kan dette dekkes ved bruk av overførte midler. Senteret arbeider kontinuerlig med å få eksterne prosjekttinntekter for å sikre driften på lang sikt, samtidig som det er et sterkt ønske om økte årlige overføringer fra NFD.

Regnskapet (drift og balanse) for 2024, sammenlignet med 2023, fremgår av tabellen nedenfor. Budsjett for 2025 er også satt opp.

Av budsjettet for 2025 fremgår at senteret bruker 1,6 mill. kroner på konsulentoppdrag. Dette er knyttet til en større satsing - "Havnæringene i tall" - som skal gi senteret bred kunnskap som grunnlag for analyser og satsinger i årene som kommer. Fordi prosjektlederen er ute i foreldrepermisjon i hele 2025, og fordi det er behov for å tilføre prosjektet og senteret kompetanse på dette feltet, har vi valgt å benytte ekstern konsulenthjelp for gjennomføring av prosjektet.

Resultatregnskap				
Driftsinntekter	2023	2024		Budsjett 2025
Tilskudd fra NFD	5 720 000	5 961 000		6 100 000
Andre inntekter	1 965 800	1 025 880		-
SUM driftsinntekter	7 685 800	6 986 880		6 100 000
Driftskostnader				
Personalkostnader	4 504 072	5 137 389		5 604 000
Konsulentkostnader	483 275	298 197		1 625 000
Andre driftskostnader	884 619	430 333		400 000
Reise- og møtekostnader	450 859	566 458		200 000
Husleie BFE	700 000	720 808		742 000
SUM driftskostnader	7 022 825	7 153 186		8 571 000
Årsresultat	662 975	-166 307		-2 471 000
Balanseregnskap				
	31.12.2023	31.12.2024		Budsjett 31.12.2025
Overførte midler fra tidligere år	6 478 357	6 312 050		3 841 050

Mål og aktiviteter 2024

Senter for hav og Arktis skal sammenstille, analysere og formidle kunnskap om blå økonomi i nord, og hvordan denne påvirkes av globale og regionale endringsprosesser. Resultatene gjøres tilgjengelige for et nasjonalt og internasjonalt publikum, og bidrar til en helhetlig diskusjon om de utfordringer og muligheter vi står ovenfor. I tråd med vårt mandat og tilskuddsbrev har senteret levert på følgende oppgaver i 2024:

- Gi analyser om bærekraftig blå økonomi til myndigheter og næringsliv
- Skape dialog og samarbeid
- Formidle kunnskap
- Kapasitetsbygging og styrking av økonomiske rammer

Gi analyser om bærekraftig blå økonomi til myndigheter og næringsliv

Gjennom lansering av rapport, artikler, kronikker og foredrag har senteret i 2024 formidlet ny kunnskap om status, utviklingstrekk, flaskehalser og synergier for den blå økonomien. Funn fra rapporter er overlevert myndigheter og næringsliv, og er spilt inn i nasjonale prosesser slik som regjeringens arbeid med marine næringsplaner. I tillegg har senteret videreutviklet flere av sine prosjekter.

Marine næringsparker

Senter for hav og Arktis har i 2024 hatt høy aktivitet på satsingsområdet marine næringsparker. Arbeidet har vært drevet av innspill fra en rekke interessenter, inkludert Nærings- og fiskeridepartementet, næringsaktører og forskningsmiljøer. Grunnlaget for arbeidet med satsingsområdet gjøres i styringsgruppa, som består av aktører fra næringsliv og miljøbevegelsen. Marine næringsparker har blitt løftet frem som et viktig virkemiddel for å sikre sameksistens mellom ulike marine næringer og optimal utnyttelse av havarealer. Et viktig gjennombrudd i 2024 var at konseptet marine næringsparker ble inkludert i regjeringens næringsplan for norske havområder, hvor det anerkjennes som en mulig løsning for å styrke verdiskaping, innovasjon og bærekraftig forvaltning av havområdene. Senteret har vært en sentral kunnskapsleverandør i denne prosessen, og arbeidet med å utvikle innholdet i strategien i tett dialog med relevante myndigheter og næringslivsaktører. I løpet av 2024 har Senteret også jobbet for å følge opp de ulike anbefalingene som kom i policy briefen vi publiserte i 2023.

Formidling av konseptet

Gjennom året har Senter for hav og Arktis arbeidet aktivt med å spre kunnskap om marine næringsparker og styrke forståelsen for konseptet i både offentlig og privat sektor.

Senteret har:

- Holdt presentasjoner på nasjonale og internasjonale konferanser for å synliggjøre potensialet og utfordringene knyttet til etablering av marine næringsparker.
- Arrangert og deltatt i møter med myndigheter, næringsliv og forskningsmiljøer for å drøfte praktiske løsninger, regulatoriske rammeverk og strategier for implementering.
- Bidratt aktivt i utformingen av Nordic Innovation-rapporten «*Report on Barriers to Co-Location in Nordic Seas*». Gjennom dette samarbeidet har Senteret delt innsikt om norske erfaringer og perspektiver på samlokalisering av maritime næringer.

Skrivebordspilot

Høsten 2024 ble det på oppdrag fra NFD påbegynt et arbeid med en skrivebordspilot som skal undersøke prosessuelle og regulatoriske krav ved opprettelse av flerbruksanlegg i norske farvann. Dette gjennom bruk av konkrete, virkelighetsnære caser. Casene vil brukes til å belyse helt spesifikke eksempler, og vil ikke gi en komplett gjennomgang av alle lovverk som kan komme til anvendelse ved opprettelse av marine næringsparker som sådan. Piloten er forventet ferdigstilt juni 2025.

Marin plastforsøpling

Senter for hav og Arktis har prosjekter på havplast og samarbeider med private og offentlige aktører over hele landet, deriblant MARFO Senter mot marin forsøpling, DSolve Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) ved UiT Norges arktiske universitet, Clean Oceans i Lofoten, REV Ocean, Remiks, North Agency, Statsforvalteren i Troms og Finnmark, og Tromsø og Karlsøy kommuner.

Det forskningsrådsfinansierte prosjektet «Governance of Marine Plastic Litter in the Arctic» (GOMPLAR) ledes av senteret. Prosjektet gir forskningsbaserte innspill til Arktisk råd og til norske myndigheter. Prosjektpartnere er SINTEF Ocean, Akvaplan-niva, NORCE, Korea Maritime Institute, og Shanghai Ocean University.

Senter for hav og Arktis var også med i styringsgruppen for konferansen “Second International Symposium on Plastics in the Arctic and Sub-Arctic Region” på Island.

Senterets prosjekt «Trygt i havn – fra plastavfall til ressurs» er en lokal innsats for sirkulær plastøkonomi. Under Arendalsuka 2024 inviterte vi interessenter til et rundebordsmøte i samarbeid med GRID Arendal. På rundebordet identifiserte vi aktiviteter som kan legge grunnlaget for langsiktige løsninger. Dette blir tatt med inn i arbeidet med GOMPLAR og forventes ferdigstilt i 2025.

Blått kompass – en nasjonal havkonferanse

Senter for hav og Arktis og UiT Norges arktiske universitet arrangerte Blått kompass for andre gang i 2024. Konferansen ble avholdt på UiT og samlet 150 deltakere over to dager, bestående av forskere, næringslivsaktører, myndigheter, studenter og representanter fra sivilsamfunnet. Med en tverrfaglig tilnærming og et sterkt fokus på FNs bærekraftsmål 14, ble konferansen en sentral arena for kunnskapsdeling, debatt og samarbeid om havets fremtid. Senter for hav og Arktis skal videreføre konferansen som en av sine hovedsatsingsområder og UiT Norges Arktiske universitet har besluttet at dette er den nasjonale konferansen som prioriteres fra universitetets side. Etter evaluering av konferansen er det bestemt at den skal gå tilbake til å være gratis.

Annen aktivitet

I tillegg til egne prosjekter har Senter for hav og Arktis vært en aktiv deltaker i flere nasjonale og internasjonale prosesser i løpet av det siste året. Senteret har bidratt med faglige innspill, deltatt i strategiske samarbeidsfora og styrket sitt nettverk innen havforvaltning, næringsutvikling og bærekraft.

Blant sentrale engasjementer:

- Styringsgruppen for UN Global Compact Norge Arktis – Senteret er representert i styringsgruppen, der det jobbes for å fremme bærekraftige løsninger og ansvarlig næringsutvikling i de arktiske områdene. Gjennom dette arbeidet har vi bidratt til strategiske diskusjoner om næringslivets rolle i implementeringen av bærekraftsmålene i havnæringene.
- Samarbeid med SFI-satsingen Dsolve – Senteret har vært en aktiv samarbeidspartner for Dsolve, et SFI (Senter for forskningsdrevet innovasjon) ved UiT Norges arktiske universitet, som forsker på biologisk nedbrytbare komponenter i fiskeriredskaper. Dette samarbeidet støtter utviklingen av mer miljøvennlige løsninger for fiskeri- og havbruksnæringen, og bidrar til å redusere plastforurensning i havet.
- Gjennom direktørens engasjement i International Science Council (visepresident).
- Gjennom direktørens engasjement i UArctic (nestleder i styret).

Skape dialog og samarbeid

Å skape møteplasser og tilrettelegge for informasjonsutveksling mellom akademia, næringsliv og forvaltning er en viktig prioritet for senteret. I 2024 satte senteret søkelys på dialog, samarbeid og partnerskap med rådsmedlemmer og andre aktører gjennom flere av sine prosjekter.

Prosjektet «Marine næringsparker» er et godt eksempel på senterets fasiliterende funksjon. Prosjektet er et samarbeid mellom offentlig og privat sektor både når det gjelder faglig innhold og finansiering. Målet er at alle prosjektpartnere vil komme bedre ut av et samarbeid om marine næringsparker, fremfor at hver aktør arbeider alene med problemstillingene.

I vårt arbeid med plastproblematikken har senteret tett dialog med ulike samarbeidspartnere. Via «GOMPLAR» arbeides det internasjonalt. Også prosjektet «Trygt i havn» er en arena hvor lokalt næringsliv, offentlige myndigheter og kunnskapsinstitusjoner møtes, utveksler erfaringer og sammen forsøker å finne gode løsninger på plastforsøpling i havet.

Gjennom havkonferansen «Blått kompass» samler senteret flere beslutningstakere på tvers av næringer for å diskutere realiserbare mål for bærekraftig utvikling til havs.

Formidle kunnskap

Arrangementer

I 2024 har vi både arrangert egne arrangement samt deltatt på flere konferanser rundt om i Norge og internasjonalt. Formidling er en viktig del av senterets oppgaver og er høyt prioritert. Konferansen Blått kompass er den største formidlingsarenaen. I tillegg formidler senterets ansatte via konferanser, rundebord, i aviser og SoMe. To rundebord internt på UiT har bidratt til å UiTs ansatte er blitt mer oppmerksomme på senteret.

Dato	Tema	Sted	Senterets rolle
29.01.24	Can multi-use generate efficient utilization of Nordic Ocean areas?	Arctic Frontiers, Tromsø	Arrangør
7. – 8.02.24	Håp i havet	Tromsø	Deltaker
11.03.24	Styringsgruppemøte	Tromsø	Arrangør
13.03.24	Rådsmøte	Tromsø og hybrid	Arrangør
12.04.24	Rundebord om havbunnsmineraler	UiT, Tromsø	Arrangør
12.04.24	Styringsgruppemøte i marine næringsparker	Online	Arrangør
15.–19.04.24	One Ocean Week	Bergen	Deltaker
01.06.24	Hvordan påvirker klimaendringene miljøet, havet og menneskene som bor i Arktis?	Arctic Congress, Bodø	Moderator
5.-6.06.24	Blått kompass	Tromsø og online	Arrangør og deltaker
5.06.24	Smaken av fremtida	Tromsø	Arrangement i samarbeid med Sjømatfest
14.06.24	Rundebord om kunstig intelligens i havnæringene	UiT, Tromsø	Arrangør
13.08.24	Rundebord om marin forsøpling og avfallsmottak i små fiskerihavner	Arendalsuka	Arrangør i samarbeid med GRID Arendal
27.08.24	Styringsgruppemøte i marine næringsparker	Online	Arrangør

Formidlingsoversikt

Formidling er en viktig del av senterets oppgaver og er høyt prioritert. Konferansen Blått kompass er den største formidlingsarenaen. I tillegg formidler senterets ansatte via konferanser, rundebord, i aviser og SoMe. To rundebord internt på UiT har bidratt til å UiTs ansatte er blitt mer oppmerksomme på senteret.

Dato	Tittel	Hvor
29.01.24	Blue Economy	Arctic Frontiers, Tromsø
30.01.24	Marine næringsparker	Arctic Frontiers, Tromsø
13.02.24	Presentasjon av Senteret for Søkeldirektoratet	UiT
27.02.24	Marine næringsparker	Bølger på land, Alta
01.06.24	Hvordan påvirker klimaendringene miljøet, havet og menneskene som bor i Arktis?	High North Dialogue
13.08.24	Ocean Leadership - Conversation with Ocean Leaders session	Undervisning, Tromsø
29.08.24	Changing Arctic	Undervisning, Tromsø
20.11.24	Unge perspektiver	Energi i nord, partnersamling, Tromsø

Kronikker, publiseringer og medieomtale

Senteret har også formidlet aktiviteter og funn fra egne prosjekter gjennom kronikker i lokale, regionale og riksdekkende medier. I 2024 hadde senteret 12 kronikker på trykk og flere omtaler.

Kronikker og pressemeldinger:

Dato	Tittel	Publikasjon
31.01.24	Marine Business Parks: Can Nature and Industries Be Balanced at Sea?	CSIS – Center for Strategic & International Studies
11.01.24	Oppdrett av torsk – en bærekraftig næring, eller?	Nordnorsk debatt, Altaposten, Folkebladet, iTromsø, Sagat, High North News, Kronstadposten, Avis Nordland, Fiskeribladet, Finnmark dagblad, Sunnmørsposten, Fremover, iFinnmark
04.06.24	Kunstig intelligens - Et hav av muligheter og ikke så få dammer med utfordringer	High North News, digi.no, Avis Nordland, Nordnorsk debatt, Sagat, UiT.no, Folkebladet, Fremtid i Nord
09.07.24	Næringsplan for norske havområder – hva kan vi forvente?	Nordnorsk debatt
10.07.24	En ny presidentperiode for Trump vil påvirke Arktis / A second Trump Presidency will impact the Arctic	Altinget, Barents Observer
17.09.24	Hvordan vil Norge stille seg til kinesiske krav om betydelige økninger i tillatt fangst av krill? / China and Norway Are Central to Pivotal Decisions in Southern Ocean Fishing	Fiskeribladet, High North News
20.09.24	Verdens ryddedag 20. september – tid for obligatoriske avfallssystemer i små fiskerihavner?	iTromsø, Nordnorsk debatt, High North News, Framover
14.10.24	Kunstig intelligens: en ny æra for havnæringene	Nordnorsk debatt
21.10.24	Norge bør satse på mer bruk av havdata	Nordnorsk debatt
31.10.24	Sjømat spiller en viktig rolle for en bærekraftig fremtid	Nordnorsk debatt
07.11.24	Forsker på brøytesnø som tømmes i sjøen	Nordlys, iTromsø, Altaposten, NRK.no

28.11.24	Klokken tikker: Den internasjonale plastavtalen på hjemmebane	Nordnorsk debatt
22.12.24	Et alternativ til Melkøya finnes. Bærekraftig er det også	Dagens næringsliv

Medieomtale:

Dato	Tittel	Publikasjon
11.04.24	Slik blir programmet til årets Blått kompass	Radio Nordkapp, UiT.no
18.04.24	Varsler havbunnsmineral-søksmål: – Forvaltningsskandale uten sidestykke	Nrk.no
19.04.24	Rygger inn i framtiden	Fiskeribladet
07.05.24	Oppdrett av torsk - en bærekraftig fremtid for norsk sjømat	Fremtid i nord
13.05.24	Gruvedrift og torskeoppdrett på dagsorden	Kystmagasinet
13.06.24	Blått, grønt eller svart hav?	UiT.no
26.06.24	Næringsplan for norske havområder	Regjeringen.no
03.12.24	Fiskeribladet mener: SV-gjennomslag er godt nytt for havet	Fiskeribladet
17.12.24	Vi etterspør konkrete tiltak i havnene	Nordnorsk debatt

Personell, kapasitetsbygging og styrking av økonomiske rammer

I tillegg til den offentlige bevilgningen, har senteret ekstern finansiering fra Forskningsrådet. Senterets analysekapasitet ble styrket ved ansettelse av sivilingeniør Nikolai Anfeltmo i august. Senteret ansatte også tidligere diplomat Evan Bloom i Washington DC for å styrke den internasjonale virksomheten i senteret. Bloom har skrevet flere kronikker og en rapport på oppdrag fra NUPI. Senteret har vært med på flere eksterne forskningssøknader, men uten stor uttelling finansielt.

Anne Husebekk ble tilsatt som vikar for direktøren i 50% stilling fra 12.oktober 2023 og har fungert i hele 2024 i denne stillingen.

To studentassistenter ble ansatt på deltid fra henholdsvis 1.10.2023 og 1.11.2023 til 31.6.2024. I tillegg har senteret hatt 3 studenter ansatt på timebasis i forbindelse med konferansen Blått kompass.

Norges fiskerihøgskole,
UiT Norges arktiske universitet

Muninbakken 21,
9019, Tromsø

NO 970 422 528

www.havarktis.no
[@havarktis](https://twitter.com/havarktis)

Senter for
hav og Arktis

UiT Norges
arktiske universitet